

بررسی میزان مقدس شمردن ورزش در بین دانشجویان ورزشکار و عوامل مرتبط با آن (مورد مطالعه: دانشجویان ورزشکار دانشگاه یزد)

دکتر مهربان پارسامهر^۱، دکتر محمدرضا نیک نژاد^۲، سید پویا رسولی نژاد^۳، وحید اصغری^۴

چکیده:

مقدمه و هدف: اصطلاح مقدس شمردن ورزش برای ارزیابی سطحی که ورزشکاران مشارکت خود در ورزش را مقدس می‌شمارند به کار می‌رود که در آن میزان اعتقاد ورزشکارانی که به خدا اعتقاد دارند و آنهایی که اعتقاد ندارند اندازه‌گیری می‌گردد. همانطور که برخی از مردم برای بعضی از چیزهای دنیایی اهمیت و ویژگی‌های الهی قائل می‌شوند، برخی از ورزشکاران نیز برای جسم و شرکتشان در ورزش و شیوه‌ای که در آن به ورزش می‌پردازند و رقابت می‌کنند، ویژگی و اهمیتی الهی و دینی قائل هستند و ممکن است این چیزها را امری مقدس بدانند. هر چند پژوهش‌های محدودی در مورد مقدس شمردن ورزش توسط ورزشکاران در جوامع دیگر انجام شده است اما بررسی‌ها نشان می‌دهند که پژوهشی در این زمینه در ایران صورت نگرفته است. لذا این پژوهش به منظور سنجش میزان مقدس شمردن ورزش در بین دانشجویان ورزشکار دانشگاه یزد انجام شده است.

روش‌شناسی: روش پژوهش حاضر از نوع پیمایشی بوده که طی آن ۱۱۳ نفر از دانشجویان ورزشکار دانشگاه یزد با استفاده از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای متناسب، انتخاب و مورد مطالعه قرار گرفتند. برای گردآوری داده‌ها از مقیاس ورزش مقدس کوئینتن (۲۰۰۸) استفاده شد. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار استنباطی شامل ضریب همبستگی پیرسون، آزمون t برای گروه‌های مستقل و تحلیل رگرسیون استفاده گردید.

یافته‌ها و نتیجه‌گیری: یافته‌ها بیانگر این است که بین متغیرهای سرمایه‌گذاری در ورزش، بروز احساسات معنوی، مراقبت از فعالیت ورزشی و استفاده از منابع معنوی با مقدس شمردن ورزش رابطه معناداری وجود دارد. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام نشان داد دو متغیر احساسات معنوی در ورزش و استفاده از منابع معنوی ۳۲٪ از تغییرات متغیر ملاک (مقدس شمردن ورزش) را تبیین می‌کنند. بر این اساس، مربیان و مشاوران ورزشی می‌توانند در راستای موفقیت و ارتقای عملکرد ورزشکاران محیطی را برای آنها فراهم آورند که در آن بهتر بتوانند به معنویات خود توجه نمایند.

واژه‌های کلیدی: ورزش مقدس، احساسات معنوی، منابع معنوی، سرمایه‌گذاری در ورزش، یزد.

۱. دانشیار گروه جامعه‌شناسی دانشگاه یزد، ایران

۲. کارشناس مسئول گروه آموزشی مدیریت ورزشی دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران

۳. کارشناس ارشد گروه جامعه‌شناسی دانشگاه یزد، دانشکده علوم اجتماعی، یزد، ایران

۴. دانشجوی کارشناسی ارشد گروه جامعه‌شناسی دانشگاه یزد، ایران

مقدمه

در طول تاریخ، انسانها در درجه اول ورزش را به عنوان وسیله‌ای برای ملاقات اجتماعی با دیگران به منظور نمایش مهارت‌ها و همچنین قابلیت‌های فیزیکی و یا برای سرگرمی و ارائه شور و هیجان خود، به وجود آوردند. در بسیاری از فرهنگ‌های اولیه مانند یونان باستان و سرخپوستان، عوامل مذهبی در این بازی‌ها دخالت داده می‌شد (۱). در فرهنگ باستانی ایران، رقابت‌های بزرگ ورزشی بخشی از جشنواره‌های مقدس و اجتناب‌ناپذیر و به عنوان فعالیت‌های شادی‌آور و سلامت به حساب می‌آمد. ورزش به همراه دین ابزار ضروری برای توسعه، وحدت، ثبات، با هم بودن و همزیستی مسالمت‌آمیز در میان ورزشکاران مرد و زن و همچنین تماشاگران یعنی دوستداران ورزش می‌باشد. دین و ورزش به عنوان دو نهاد اصلی، چشم‌اندازهای اجتماعی بسیاری را در زندگی ما تشکیل می‌دهند (۲). ایتزن و سیچ (۱۹۹۷) معتقدند ارزش‌های دینی در جهان‌بینی ورزش نهفته هستند؛ به این معنا که ورزش مظهر ارزش‌های دینی از جمله توسعه شخصیت، سخت‌کوشی، ایستادگی و استقامت بوده و مانند مذهب این ویژگی‌ها و رفتارها را ترویج می‌دهد. از این رو چندین اصل ذاتی بین ورزش و دین وجود دارد. به عنوان مثال شخصیت‌سازی، نظم و انضباط، رقابت، آمادگی جسمی، عملکرد ثابت، تناسب‌اندام روانی، بی‌طرفی، بازی-کردن با توجه به قوانین و ملی‌گرایی (۳). به این ترتیب جمع شدن ورزشکاران مرد در محافل برای ارائه دعا قبل از شروع بازی امر غیرمعمولی نمی‌باشد و بیشتر این بازیکنان اغلب برای کسب موفقیت با خدا ارتباط برقرار می‌کنند. در واقع ارتباط بین ورزش و دین را تقریباً در هر بخشی از جهان می‌توان یافت (۱). ورزشکاران ممکن است از مذهب و اعتقادات خود به عنوان یکی از منابع حمایت و پشتیبانی روحی و روانی و برای غلبه بر چالش‌ها و عدم اطمینان در رقابت‌ها استفاده کنند و سعی می‌کنند معنا و مفهومی خاص را برای زندگی ورزشی خود پیدا کنند. مریبان نیز ممکن است به اشکال مختلف از اعتقادات دینی و مذهبی برای ایجاد وحدت و همبستگی تیمی و ایجاد مبنایی برای کنترل اجتماعی ورزشکاران‌شان استفاده کنند که این امری بسیار متداول در مدارس و دانشکده‌های ورزشی در برخی از نقاط جهان می‌باشد، جایی که در آن برگزاری مراسم‌های مذهبی قبل از شروع هر مسابقه بسیار حیاتی است. به طوری که بازیکنان با هم متحد شده و در کنار هم دعا می‌خوانند و یا اقدام به انجام برخی مراسم و مناسک قبل از شروع مسابقات می‌کنند که امروزه امر غیرعادی و غیرمعمولی در مسابقات ورزشی نمی‌باشد. هافمن درباره اینگونه مراسم و آیین‌ها می‌گوید که این مراسم‌ها غالباً این احساس را در ورزشکاران برمی‌انگیزد که به برخی از اتفاقاتی که در جریان مسابقات می‌افتد غلبه و کنترل یابند. بدین ترتیب استفاده از آیین‌ها و مراسم مذهبی به طور گسترده‌ای در بین ورزشکاران شایع شده است و روزنامه‌نگاران به توصیف اینگونه مراسم‌ها پرداخته و تماشاگران نیز رای به وجود آن داده‌اند. مراسم بازی‌های جدید المپیک با تشریفات آغاز و اختتامیه آن با مشعل، ادای سوگند، پرچم‌ها و نمادها به پایان می‌رسد. باورهای مذهبی و اینگونه مراسم و آیین‌ها در ورزشکاران می‌تواند منجر به تقویت روحی، از بین بردن اضطراب، کمک به تمرکز و اعتماد به نفس در مواجهه با رقیبان گردد (۴). ویلی وایت دارنده مدال طلای پرش طول زنان در بازی‌های المپیک ۱۹۸۴ در رابطه با موفقیت خود اینگونه توضیح داد: "من عصبانی بودم، بنابراین دعای عهد جدید و آیه‌ای درباره اینکه اصلاً نباید بترسم را خواندم و احساس آرامش پیدا کردم. سپس شروع کردم به پریدن و بیش از هر زمان دیگری در زندگی‌ام پریدم!". اگرچه همه ورزشکاران از باورهای مذهبی خود به این شکل استفاده نمی‌کنند اما در بعضی از

این ورزشکاران یک نوع تمایل برای فراخوانی دین و مذهب خود به منظور کمک به آنها در مواجهه با چالش‌ها و عدم قطعیت‌ها وجود دارد (۱).

همبستگی بین ورزش و دین باعث به وجود آمدن بحث‌ها و تحقیقات زیادی در بین دانشمندان علوم اجتماعی شده است. بسیاری از آنها نظریه‌هایی را در مورد شباهت‌های عملکردی بین ورزش و دین و ویژگی‌های برجسته دینی- ورزشی مطرح کرده‌اند. به عنوان مثال هافمن (۱۹۹۲) و کواکلی (۲۰۰۱) اشاره می‌کنند که دین و ورزش هر دو برای گردهمایی‌ها و برنامه‌های خاص خود دارای مکان‌ها و ساختمان‌هایی ویژه می‌باشند؛ ورزش دارای استادیوم و باشگاه است، درحالی که ادیان، کلیسا و کنیسه دارند. هر دوی آنها کتاب‌ها و داستان‌هایی با هدف بهبود شخصیت افراد دارند. ورزش کتاب راهنما، تمرین و زمان خاص دارد، در حالی که دین دارای کتاب مقدس، مراسم مذهبی و خلوتگاه است. هر دو اغلب با سلسله مراتب ساختاری خاصی کنترل می‌شوند. ورزش دارای مربی، هیئت کمیسیون و سرمایه‌گذار است، در حالی که دین مبلغ مذهبی، کشیش، اسقف و پیامبر دارد. هر دو دارای برنامه‌های خاصی‌اند که در آنها ارزش‌های درونی خود را در زمان‌های خاصی به عنوان یک رویداد ویژه جشن می‌گیرند. هر دو حاوی مراسم‌های بسیار مهمی قبل، حین و پس از رویدادهای مهم هستند. در ورزش مراسم ویژه در شروع مسابقات، مذاکرات بین دو نیمه و دست دادن بعد از بازی وجود دارد. دین غسل تعمید، سرودهای مذهبی آغاز و پایان مراسم و دسته‌جات مذهبی دارد. در هر دوی آنها افسانه‌ها و قهرمانان بسیاری وجود دارد. اعمال خوب قهرمانان در ورزش به وسیله طرفداران، مربیان و روزنامه‌نگاران گفته می‌شود و این قهرمانان به شهرتی مقدس‌وار می‌رسند. در مذهب قهرمانان تا بالاترین حد تقدس بالا می‌روند، داستان‌های آنان بارها و بارها به وسیله گروه‌های دینی و کشیشان نقل می‌شود و در ادبیات دینی به یادگار می‌مانند (۵ و ۶).

اصطلاح تقدیس به وسیله پارگامنت و ماهونی (۲۰۰۵) این‌گونه تعریف شده است: "تقدیس روندی است که به درک جنبه‌های مختلف زندگی با داشتن اهمیت و ویژگی‌های الهی اشاره دارد." این فرآیند شرایطی را فراهم می‌کند تا مسائل معمولی دنیا را به شکلی فوق‌العاده به کیفیتی متعالی برسانیم و در جاهای مختلفی می‌تواند نمود داشته باشد؛ مثلاً در اشخاص (مانند پاپ، خاخام، بودا)، مکانها (مانند معابد، کنیسه‌ها و سرزمین‌های مقدس)، زمانها (مانند آخرین روز هفته) و مصنوعات فرهنگی (مانند سرودهای مذهبی و کتاب‌های دینی) که همه اینها می‌توانند کیفیتی مقدس‌گونه یابند. همانطور که برخی از مردم برای بعضی از چیزهای دنیایی اهمیت و ویژگی‌های الهی قائل می‌شوند، برخی از ورزشکاران نیز برای جسم و شرکتشان در ورزش و شیوه‌ای که در آن به ورزش می‌پردازند و رقابت می‌کنند، ویژگی و اهمیتی الهی و دینی قائل هستند و ممکن است این چیزها را امری مقدس بدانند (۷).

در جایی دیگر پربیش (۱۹۹۳) و نواک (۱۹۹۲) از توصیف همگرایی ورزش و دین فراتر رفته و بر روی تشابهات عملکردی و ساختاری تمرکز می‌کنند. از دیدگاه آنها ورزش و دین هر دو برای افراد زمینه‌ای ایجاد می‌کنند که در آن می‌توانند چیزی برتر از خودشان و آنچه هستند را تجربه کرده و ارائه دهند، چیزی که اجازه می‌دهد تا آنها به تکامل برسند (۴ و ۸). پربیش (۱۹۹۳) ادعا می‌کند که از طریق زهد، آیین‌های مذهبی، جشن‌ها و همبستگی (بین طرفداران و ورزشکاران در ورزش و کشیش‌ها و خدا در دین)، ورزش و دین فرصت‌هایی برای افراد ایجاد می‌کنند که به آن "حقیقت غایی" (یعنی چیزی فراتر از دنیای مادی و زندگی روزمره) برسند (۴). نواک (۱۹۹۲) ادعا می‌کند که آیین‌هایی در ورزش (مانند شعار دادن، جشن‌ها و سخنرانی‌های قبل از بازی) و در

مذهب (مثل عشای ربانی، روزه گرفتن و خواندن دعا) اجازه می‌دهد تا افراد پیشرفت خود به سمت رهایی کامل را تجربه کنند (۸). همچنین برخی، این مباحث را جلوتر برده و ادعا کرده‌اند که ورزش به خودی خود یک دین است. با این حال ارتباط بین ورزش و دین به گونه‌ای که در زندگی ورزشکاران حضور دارد، هنوز به خوبی شناخته نشده است. برای مثال روانشناسان ورزشی از جمله بالاگ (۱۹۹۷) و ویس (۲۰۰۰) اشاره کرده‌اند که ورزشکاران از باورها و اعتقادات دینی خود در آمادگی، اجرا و نحوه شرکتشان در ورزش بهره می‌برند (۹ و ۱۰)، اما فرآیندی که این مسئله در طی آن اتفاق می‌افتد، کمتر مورد توجه قرار گرفته و یا حتی می‌توان گفت هیچ توجهی به آن نشده است.

در جامعه ایرانی نیز از گذشته‌های دور حضور پررنگ دین و آموزه‌های دینی در ورزش قابل مشاهده است. برای مثال ورزش باستانی و زورخانه ای ایران از آغاز به صورت جدی تحت تاثیر مسائل مذهبی و اجتماعی-اخلاقی قرار گرفته است. آیین‌ها و ادیانی مانند آیین مهری و دین زرتشتی پیش از اسلام، بر این ورزش باستانی تاثیر گذاشته‌اند. پس از اسلام نیز جلوه‌هایی از رفتارهای اجتماعی و دینی مانند عرفان و تصوف، آیین فتوت و مذهب تشیع در آن نمود پیدا کرده است. این جلوه‌ها هم در ظاهر این ورزش (شیوه لباس پوشیدن، مکان ورزش، گفتار ورزشکاران و ...) پیدا شده و هم در کردار آنان (پاک دامنی، سحرخیزی و ...) تاثیر گذاشته است. برای مثال، صوفیان در خانقاه‌ها و معابد با تزکیه و تهذیب، خود را برای مقابله با دشمن درونی (نفس) آماده می‌کردند و پهلوانان نیز در زورخانه با تقویت قوای جسمانی آماده مبارزه با دشمن بیرونی و درونی می‌شدند (۱۱). سبک بنای کنونی زورخانه‌ها نیز به خانقاه‌ها و زوایای مخصوص اهل تصوف شبیه‌تر است تا یک محل ورزشی (۱۲). حتی بعضی گام را فراتر نهاده و سابقه و شباهت زورخانه را به آتشکده‌های دوران باستان و زرتشتی می‌رسانند. به عقیده آن‌ها شکل زورخانه به تکیه‌ها و تکیه‌ها به خانقاه‌ها و خانقاه‌ها به آتشکده‌های دوران باستان ایران می‌ماند (۱۳). شکل محرابی که در زورخانه‌های می‌ساختند نیز احتمالاً متأثر از مساجد عهد اسلامی است (۱۴). همینطور ایرانیان به عنوان اعضای جامعه ای اسلامی، همواره قرآن و سیره اهلبیت معصومین (ع) را به عنوان الگو و سرمشق خود قرار داده و می‌دهند. در قرآن که کلام خالق انسان و تمام هستی است، آیاتی وجود دارند که به گونه ای بر اهمیت ورزش و نیرومندسازی جسم در کنار تقویت روح و روان دلالت دارند. با مطالعه قرآن کریم متوجه می‌شویم که همواره در قرآن، قوی بودن به عنوان یک امتیاز و عامل مثبت ارزیابی شده است، تا جایی که خداوند خود را قوی و پیروز معرفی کرده است. اگر قوی بودن صفت خوبی نبود، هرگز خداوند خود را به آن متصف نمی‌کرد. همچنین در فرمایشان حضرت پیامبر اکرم (ص) نیز داریم که مومنی که قوی و نیرومند باشد، بهتر است از مومنی که ضعیف باشد یا خداوند بنده قوی خود را دوست دارد و یا خوشبخت و سعادتمند آن انسان با ایمانی است که درآمدش برای معاش او کافی و قوای بدنش نیرومند باشد (۱۵).

هرچند پژوهش‌های چندی درباره ورزش مقدس در جوامع دیگر انجام شده، اما بررسی‌ها نشان داده است که پژوهشی در زمینه شناخت میزان مقدس شمردن ورزش توسط ورزشکاران در ایران انجام نگرفته است. لذا پژوهش حاضر به دنبال مطالعه و بررسی میزان مقدس شمردن فعالیت‌های ورزشی از سوی دانشجویان ورزشکار می‌باشد. برخی تحقیقات کمی در مورد نقش دین در زندگی ورزشکاران نشان می‌دهند که دین یک سازه مهم برای ورزشکاران است و پیامدهای مهمی برای سلامت آنها دارد. استورچ و استورچ (۲۰۰۲) رابطه بین اعتقادات دینی و افسردگی را بررسی کردند. آن‌ها در پژوهش خود این فرضیه را مطرح کردند که دینداری و تدین،

ورزشکاران را در مقابل تاثیرات افسردگی محافظت می‌کند. یافته‌ها نشان دادند به وضوح رابطه منفی معنی‌داری بین تدین درونی و نشانه‌های عاطفی افسردگی وجود دارد. همچنین نتایج نشان دادند که اعتقادات دینی درونی در ورزشکاران در حال تحصیل مانند یک سپر و مانع در مقابل نشانه‌های عاطفی افسردگی عمل می‌کند (۱۱). استورج و همکاران (۲۰۰۳) رابطه بین مذهبی بودن و استفاده از مواد مخدر را در ورزشکاران در حال تحصیل بررسی کردند. آنها این فرضیه را ارائه دادند که هرچه اعتقادات دینی در سطوح بالاتری باشد، میزان مصرف مواد مخدر پایین‌تر است. به عبارتی تدین درونی ورزشکاران، با استفاده از الکل، ماری‌جوانا و استفاده از مواد مخدر دیگر رابطه معکوس داشت. این مطالعه نشان داد که اعتقادات دینی، ورزشکاران را در برابر رفتارها و اعمال زیان بار محافظت می‌کند و در سلامت آنها نقش مهمی دارد (۱۲). دیلون و تایت (۲۰۰۰) در طی پژوهشی به این نتیجه رسیدند که هرچه میزان معنویت بالا باشد، ورزشکاران رضایتمندی، سرحالی و روی فرم بودن را بیشتر احساس خواهند کرد. نتایج این مطالعه نشان داد که استفاده از روش‌های معنوی برای مقابله با تجربه‌های مختلف ورزشی و روی فرم بودن موثر است (۱۳).

برخی دیگر از پژوهشگران، از طریق روش‌های کیفی نگاهی دقیق‌تر به نقش اعتقادات و اعمال مذهبی در ورزشکاران و این که چگونه آنها را در فعالیت ورزشی خود به کار می‌گیرند، داشته‌اند. به عنوان مثال ورنایچا و همکاران (۲۰۰۰) در مصاحبه‌ای با ۱۵ نفر از ورزشکاران دومی‌دانی المپیک از ایالات متحده دریافتند که باورهای مذهبی ورزشکاران به چند صورت مختلف می‌تواند در ورزش آنها موثر باشد. اولاً، چند تن از ورزشکاران اظهار داشتند که باورهای مذهبی و معنوی به توسعه و پیشرفت توانایی‌های ورزشی آنها کمک کرده است. مثلاً یک ورزشکار می‌گوید: "به جرات می‌توانم بگویم که این زندگی معنوی من بود که به من کمک کرد تا بتوانم کاری انجام دهم. پروردگارم از من محافظت کرد، مرا هدایت کرد و زمانی که زانوهایم آسیب دیده بود مرا شفا داد. هنگامی که ناامید و درمانده بودم و نمی‌دانستم که آیا می‌خواهم به رقابت در دو میدانی ادامه دهم یا نه مرا امیدوار نگه داشت. کار خیلی سختی بود ولی من با کمک پروردگار، امیدوار ماندم و به راهم ادامه دادم و قهرمان ملی شدم." دوماً برخی دیگر از ورزشکاران اشاره کردند که اعتقادات دینی، در مقابله با چالش‌های بسیاری که در ورزش با آنها مواجه می‌شدند (مانند مصدوم شدن، آموزش و تمرینات سخت) و استقامت در شرایط دشوار به آنها کمک کرده است. یک ورزشکار بعد از دوران نقاهت و برطرف شدن آسیب دیدگی اظهار داشت: "من برای جبران برگشته‌ام. من خیلی دعا کردم و از خدا خواستم که مرا راهنمایی کند و به من قدرت بدهد که کارم را بهتر انجام دهم. من برگشتم و قهرمان جهان شدم." در نهایت می‌توان گفت اعتقادات دینی معنای عمیق‌تری به تجربه‌های ورزشکاران، چه از نوع مثبت (برنده شدن) یا منفی (باختن یا مصدوم شدن) آن، می‌بخشد (۱۴).

در جای دیگر وریزبرگ و همکاران (۲۰۰۴) نقش دعا و نیایش در زندگی ورزشکاران را مورد مطالعه قرار دادند. آنها با ۹ گروه از ورزشکاران مسیحی مصاحبه کردند و گزارش دادند که ورزشکاران اغلب از دعا به عنوان روشی برای بهبود و بهتر شدن عملکردشان استفاده می‌کردند. مثلاً از دعا به عنوان راهی برای مقابله با استرس و درخواست امنیت و سلامتی برای هم تیمی‌ها، رقبا و شرکت‌کنندگان در طول رقابت بهره می‌بردند. همچنین ورزشکاران دعا می‌خواندند و این به آنها کمک می‌کرد تا از بهترین توانایی‌هایشان در بازی استفاده کنند. هیچ کدام از ورزشکاران از دعا برای منفعت خود و برنده شدن استفاده نمی‌کردند. علاوه بر این، دعا بخشی از کارهای روزمره ورزشکاران، هم در طول تمرین و هم در زمان رقابت و بازی بود که به طور مرتب آن را انجام می‌دادند.

آنها به خاطر موفقیت‌هایشان در ورزش و به خاطر توانایی‌هایشان همواره خدا را شکر می‌کردند. برای برخی از آنها این شکرگزاری منبعی از انگیزه بود. یک ورزشکار گفت: "از خدا تشکر می‌کنیم، چون می‌دانیم که این فرصت و موقعیت را خدا برای ما به وجود آورده است و من این بازی را برای تشکر از خدا انجام دادم و من می‌دانم ورزشکاران زیادی هستند که این کار را می‌کنند. زمانی که می‌خواهم وارد زمین شوم به خدایی که در کنارم زنده و حاضر است می‌گویم: من تو را به خاطر داشتن خانواده‌ام شکر می‌کنم و از طریق بازی کردن در زمین به خاطر تو به تو می‌گویم که چه اندازه شکرگزار هستم و این انگیزه و نیروی محرکه من در زندگی است." آخرین موضوعی که ورزشکاران از آن به عنوان خواست الهی یاد می‌کنند بیشتر به این معنی است که بسیاری از آنان بر این باورند که عملکرد و تواناییشان در بازی تحت کنترل و اراده خدا است و این دیدگاه به آنها کمک می‌کند تا بتوانند با فراز و نشیب‌هایی که در ورزش تجربه می‌کنند، راحت‌تر کنار بیایند (۱۵).

مطالعات ورنایچیا و همکاران (۲۰۰۰) و وریزبرگ و همکاران (۲۰۰۴) نشان دادند که برخی از ورزشکاران عقاید و اعمال مذهبی خود را به شکلی پرتنگ همراه خود به زمین بازی می‌برند و دین برای برخی از قهرمانان ورزشی به عنوان راهی برای آمادگی، عملکرد و ارزیابی آنها از ورزششان دارای اهمیت است. (۱۴ و ۱۵) در واقع جایگاه دین در زندگی ورزشکاران و در نتیجه ورزش، چندوجهی، مشترک و قدرتمند است. به نظر می‌رسد عقاید و باورهای مذهبی در جاهای مختلفی برای مقابله با فراز و نشیب‌های ورزشی به ورزشکاران کمک می‌کند و به آنها درک عمیق‌تری نسبت به تجربیاتشان می‌دهد.

در مجموع مطالعات نظری و تجربی در مورد مقدس شمردن یک چارچوب روحی و معنوی برای فهم رابطه بین ورزش و دین ارائه می‌دهد که بسیار کاربردی است. به ویژه این چارچوب می‌تواند برای اندازه‌گیری میزان اینکه ورزشکاران تا چه حد ورزش را فعالیتی خدایی می‌بینند و آن را با ویژگی‌های بهشتی می‌سنجند مورد استفاده قرار گیرد.

روش‌شناسی

روش تحقیق پژوهش حاضر پیمایشی و از طرح تحقیق مقطعی می‌باشد، که در آن برای گردآوری داده‌ها از تکنیک پرسشنامه استفاده شده است. جامعه آماری تحقیق، کلیه دانشجویان ورزشکار دانشگاه یزد است که با کمک مدیریت فوق برنامه دانشگاه تعداد آن‌ها ۵۶۱ نفر شناسایی شدند. برای گزینش نهایی نمونه‌ها از جدول مورگان استفاده شد و تعداد ۱۱۳ دانشجوی ورزشکار با رعایت تنوع رشته‌های ورزشی از نظر اجتماعی و انفرادی و سالم از نظر جسمانی به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب و مطالعه گردیدند. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات جمع‌آوری شده با استفاده از نرم افزار spss از آماره‌های توصیفی و استنباطی (آزمون تی، تحلیل واریانس و رگرسیون چندگانه) استفاده شده است. ابزار گردآوری داده‌ها، مقیاس مقدس شمردن ورزش کوئینتن (۲۰۰۸) بوده است (۲۱). برای بررسی اعتبار پرسشنامه‌های تحقیق از اعتبار صوری و اعتبار محتوا و نیز اعتبار سازه‌ای استفاده شد. بدین منظور مقیاس مورد نظر به تعدادی از اساتید صاحب‌نظر و متخصص داده شد تا اعتبار آن محرز گردد. برای تعیین پایایی این تحقیق نیز از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده است که در جدول شماره ۱ آمده است.

ابزار تحقیق

مقدس شمردن ورزش: پرسشنامه ورزش مقدس که توسط کوئینتن (۲۰۰۸) ساخته شده است، دارای ۱۵ گویه می باشد. برای ارزیابی سطحی که ورزشکاران مشارکت خود در ورزش را مقدس می‌شمارند از این پرسشنامه استفاده شد که در آن میزان اعتقاد ورزشکارانی که به خدا اعتقاد دارند و آنهایی که اعتقاد ندارند اندازه‌گیری گردید. نمره‌گذاری سوالات پرسشنامه ورزش مقدس که دارای سه مولفه اعتقادی، مناسکی و دانش دینی است، به صورت ۵ گزینه‌ای در مقیاس لیکرت می‌باشد. این سوالات با گزینه‌های کاملاً موافقم، تا حدودی موافقم، بی نظر، تا حدودی مخالفم و کاملاً مخالفم سنجیده شده است. پایین‌ترین نمره ممکن در ورزش مقدس ۱۵ و بالاترین نمره ممکن ۷۵ می‌باشد. جهت بررسی پایایی این ابزار از همسانی درونی استفاده شد که آلفای به دست آمده برای مولفه‌های اعتقادی، مناسکی و دانش دینی به ترتیب ۰/۸۵، ۰/۸۵ و ۰/۷۳ می باشد.

سرمایه‌گذاری در ورزش: برای ارزیابی میزانی که ورزشکاران در ورزش سرمایه‌گذاری می‌کنند از دو روش استفاده گردید: روش اول پرسشنامه‌ای بود با ۱۰ گویه از فعالیت ورزشی ورزشکاران (نسخه اصلاح شده پرسش نامه خصوصیات تلاش‌ها) که برای ارزیابی میزان سرمایه‌گذاری و تلاش ورزشکاران در فعالیت‌های ورزشی خود مورد استفاده قرار گرفت. دوم، از شرکت‌کنندگان خواسته شد در یک مقیاس ۶ گویه‌ای میزان سرمایه‌گذاری در ورزش را با اندازه‌گیری میزان وقت و میزان سرمایه‌گذاری جسمی برای ورزش کردن مشخص کنند؛ یعنی ورزشکاران تا چه میزان خود و وقتشان را به ورزش اختصاص می‌دهند. بدین منظور از پرسشنامه‌ای با نام سرمایه‌گذاری در ورزش، برای این مطالعه استفاده گردید.

محافظةت و مراقبت از فعالیت های ورزشی: یکی از راههایی که ورزشکاران می‌توانند از مشارکت خود در ورزش محافظت کنند، پیروی کردن از عادت‌های سالم است. برای اندازه‌گیری میزان به کار گرفتن عادات سالم توسط ورزشکاران، از ورزشکاران در مورد جوانمردی پرسش به عمل آمده است. یک راه دیگر برای حفظ و حمایت از ورزش کردن رقابت کردن در چارچوب پارامترهای قوانین و نشان دادن شخصیت خوب ورزشکاری است.

بروز احساسات معنوی: برای اندازه‌گیری میزان تجربیات و احساسات معنوی ورزشکاران در ورزش از آنها خواسته شد در یک مقیاس ۷ گویه‌ای میزان تجربه خود از احساسات خاص معنوی در ورزش (مثلاً غلبه بر ترس) را مشخص کنند. مقیاس اندازه‌گیری حاضر نسخه تغییر یافته از یک مقیاس مشابه در پروژه‌ای دیگر است که در آن تقدیس‌گرایی والدین مورد بررسی قرار گرفته است.

استفاده از منابع معنوی: برای تخمین زدن میزان استفاده ورزشکاران از منابع معنوی در برآورده کردن نیازهای ورزشی خود، شرکت‌کنندگان در مقیاس‌هایی به گزینه‌هایی پاسخ دادند که نشان دهنده میزان استرس و مشکلات ورزشکاران در ورزش بود. در یک آزمایش دیگر نیز برای اندازه‌گیری میزان سلامت عمومی، از شرکت‌کنندگان خواسته شده بود که به یک نمونه از پرسشنامه سلامت عمومی با ۱۲ گویه پاسخ دهند.

(جدول شماره ۱): ضریب آلفای مقیاس های تحقیق

ردیف	مقیاس	مؤلفه‌ها	تعداد گویه‌ها	آلفا

ردیف	مقیاس	مؤلفه‌ها	تعداد گویه‌ها	آلفا
۱	مقدس شمردن ورزش	اعتقادی	۳	۰/۸۵
		مناسکی	۷	۰/۸۵
		دانش دینی	۵	۰/۷۳
۲	سرمایه گذاری در ورزش	فعالیت ورزشی ورزشکاران	۱۰	۰/۹۶
		میزان وقت گذاری در ورزش	۶	۰/۹۴
۳	محافظت و مراقبت از فعالیت- های ورزشی	جوانمردی در ورزش	۵	۰/۸۵
		پیروی از قوانین در ورزش	۵	۰/۸۱
۴	احساسات معنوی	احساسات معنوی	۷	۰/۸۹
۵	استفاده از منابع معنوی	استرس ورزشکاران	۷	۰/۹۱
		سلامتی عمومی	۱۰	۰/۸۸

یافته‌ها

در این بررسی برای میانگین ترم تحصیلی دانشجویان $M= ۵/۰۷$ و انحراف معیار $SD= ۲/۲۳$ بوده است. همچنین از نظر سنی برای کل دانشجویان میانگین $M= ۲۲/۰۸$ و انحراف معیار $SD= ۱/۶۲$ بوده است. $۷۲/۳$ از پاسخگویان مرد و $۲۷/۷$ زن بودند. $۷۶/۶$ درصد از پاسخگویان مجرد و $۲۳/۴$ درصد آنان متاهل بودند. در بررسی ارتباط بین برخی متغیرهای اجتماعی- جمعیت شناختی مرتبط با رفتار جوانان چون سن، جنس، ترم تحصیلی و درآمد خانواده با میزان مقدس شمردن ورزش توسط ورزشکاران رابطه معنی‌داری مشاهده نشده است.

(جدول ۲): آمار توصیفی متغیر مقدس شمردن ورزش به تفکیک جنس

متغیر	گروه	میانگین	واریانس	انحراف معیار
مقدس شمردن ورزش	پسر	۳۱/۳۵۴	۹/۸۲۶	۶/۳۵۸
	دختر	۳۳/۹۳۵	۸/۵۴۱	۷/۶۳۸

همانگونه که در جدول شماره ۲، آمار توصیفی متغیر مقدس شمردن ورزش توسط ورزشکاران (متغیر وابسته) آمده است، میانگین مقدس شمردن ورزش برای دانشجویان ورزشکار پسر $۳۱/۳۵۴$ و انحراف معیار $۶/۳۵۸$ است، همچنین برای دانشجویان ورزشکار دختر $۳۳/۹۳۵$ و انحراف معیار آن $۷/۶۳۸$ می باشد.

(جدول شماره ۳): آزمون رابطه بین مقدس شمردن ورزش و عوامل مرتبط با آن

متغیرها		مقدس شمردن ورزش	
سرمایه‌گذاری در ورزش	ضریب همبستگی	سطح معناداری	
	۰/۴۵۶	۰/۰۰۱	

مقدس شمردن ورزش		متغیرها
ضریب همبستگی	سطح معناداری	
۰/۶۵۸	۰/۰۰۱	احساسات معنوی در ورزش
۰/۵۶۶	۰/۰۰۱	مراقبت از فعالیت‌های ورزشی
۰/۶۷۱	۰/۰۰۱	استفاده از منابع معنوی

در آزمون رابطه بین رابطه بین مقدس شمردن ورزش و عوامل مرتبط با آن از آماره ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. فرض رابطه بین متغیرهای پیش بین (سرمایه گذاری در ورزش، احساسات معنوی در ورزش، مراقبت از فعالیت‌های ورزشی و استفاده از منابع معنوی) با میزان مقدس شمردن ورزش توسط داده‌های جمع‌آوری شده قویاً تایید شده است. نتایج آزمون همبستگی پیرسون، همبستگی مثبت معنی‌داری را میان سرمایه‌گذاری در ورزش با مقدار: ($t=0/456$; $p < 0/001$)، احساسات معنوی در ورزش با مقدار: ($t=0/658$; $p < 0/001$)، مراقبت از فعالیت‌های ورزشی با مقدار: ($t=0/566$; $p < 0/001$) و استفاده از منابع معنوی با مقدار: ($t=0/671$; $p < 0/001$)، با میزان مقدس شمردن ورزش توسط ورزشکاران نشان داده است. به عبارت دیگر، هر چقدر میزان این چهار متغیر بیشتر شود، ورزش و فعالیت‌های ورزشی نزد ورزشکاران از تقدس بیشتری برخوردار خواهد شد.

(جدول شماره ۴): مقایسه میانگین مقدس شمردن ورزش و عوامل آن در بین پسران و دختران

متغیرها	مقولات	میانگین	انحراف معیار	تی	درجه آزادی	سطح معنی‌داری
سرمایه گذاری در ورزش	پسر	۳۰/۱۵۲	۶/۱۲۴	۱/۵۸۴	۱۱۱	۰/۰۰۱
	دختر	۲۸/۸۵۱	۵/۷۵۴			
احساسات معنوی در ورزش	پسر	۱۵/۴۱۹	۲/۰۱۸	۱/۲۲۱	۱۱۱	۰/۰۰۱
	دختر	۱۷/۵۵۲	۲/۵۵۸			
مراقبت از فعالیت‌های ورزشی	پسر	۲۰/۴۱	۳/۹۰۲	۱/۷۹۷	۱۱۱	۰/۲۵۸
	دختر	۲۱/۱۴	۴/۱۲۱			
استفاده از منابع معنوی	پسر	۳۳/۶۹۵	۶/۸۸۴	۱/۸۱۵	۱۱۱	۰/۱۴۱
	دختر	۳۵/۸۲۱	۷/۲۱۵			
مقدس شمردن ورزش	پسر	۳۱/۳۵۴	۶/۳۵۸	۱/۷۹۷	۱۱۱	۰/۰۰۱
	دختر	۳۳/۹۳۵	۶/۹۲۶			

در میان متغیرهای مستقل دو متغیر جنسیت و وضعیت تاهل دو وجهی بودند که به منظور بررسی رابطه آنان از آزمون تفاوت میانگین استفاده شد. از آنجا که متغیرهای پژوهش با وضعیت تاهل هیچگونه رابطه معناداری نداشتند، از بحث در مورد آنان صرف نظر می‌شود. اما جدول شماره (۴) نتایج آزمون تفاوت میانگین متغیرهای پژوهش را بر حسب جنسیت پاسخگویان به نمایش گذاشته است. همان‌گونه که داده‌های جدول فوق نشان می‌دهد، تفاوت معناداری بین میانگین سرمایه‌گذاری در ورزش و احساسات معنوی در ورزش پسران و دختران با

سطح معناداری ۰/۰۰۱ وجود داشته است. بر این اساس پسران نسبت به دختران از میانگین نمره بیشتری در سرمایه گذاری در ورزش برخوردار بوده اند، اما از نظر مقدس شمردن ورزش و احساسات معنوی در ورزش میانگین نمره دختران بیشتر از پسران بوده است و این تفاوت ها به لحاظ آماری نیز معنادار می‌باشند. به عبارت دیگر، ورزشکاران دختر بیشتر از ورزشکاران پسر ورزش خود را مقدس می‌شمارند. در نهایت مشخص شد بین میانگین متغیرهای مراقبت از فعالیت های ورزشی و استفاده از منابع معنوی در بین پسران و دختران (با سطح معناداری بیش از ۰/۰۵) تفاوت معناداری به لحاظ آماری وجود ندارد.

از رگرسیون چندگانه با روش گام به گام برای بررسی تاثیر متغیرهای مستقل معنی دار بر میزان مقدس شمردن ورزش توسط ورزشکاران استفاده شده است.

(جدول ۵): رگرسیون چندگانه برای سنجش اثر متغیرهای مستقل بر میزان مقدس شمردن ورزش

متغیرهای مستقل	بتا	سطح معنی داری
سرمایه گذاری در ورزش	۰/۱۹	۰/۰۰۱
احساسات معنوی در ورزش	۰/۴۳	۰/۰۰۱
مراقبت از فعالیتهای ورزشی	۰/۲۱	۰/۰۰۱
استفاده از منابع معنوی	۰/۵۷	۰/۰۰۱

متغیرهای سرمایه گذاری در ورزش، احساسات معنوی در ورزش، مراقبت از فعالیت های ورزشی و استفاده از منابع معنوی تاثیر معناداری بر میزان مقدس شمردن ورزش توسط ورزشکاران دارند. در بین متغیرهای پیش بین تحقیق، استفاده از منابع معنوی با ۵۷ درصد بیشترین سهم را در تبیین میزان مقدس شمردن ورزش دارد که بعد از آن متغیر احساسات معنوی در ورزش با ۴۳ درصد قرار دارد.

بحث و نتیجه‌گیری:

مطالعه حاضر، با هدف بررسی میزان مقدس شمردن ورزش در بین دانشجویان ورزشکار دانشگاه یزد انجام شد. نتایج این مطالعه نشان داد که میزان مقدس شمردن ورزش در بین دانشجویان ورزشکار متوسط می‌باشد. یافته‌های این تحقیق نشان داد بین سرمایه گذاری در ورزش، احساسات معنوی در ورزش، مراقبت از فعالیت های ورزشی و استفاده از منابع معنوی با مقدس شمردن ورزش رابطه مستقیم و معنی‌داری وجود دارد، بطوری‌که با افزایش این متغیرهای پیش بین در ورزشکاران، میزان مقدس شمردن ورزش توسط آن ها نیز افزایش پیدا می‌کند. مقایسه میانگین مقدس شمردن ورزش در بین مردان و زنان ورزشکار نشان داد که ورزش در نزد زنان ورزشکار نسبت به مردان از تقدس بالاتری برخوردار است. تفاوت در ورزش و فعالیت بدنی مردان و زنان را تحقیقات بسیاری تایید کرده‌اند. برای مثال بررسی ها در مینه سوتا (۱۹۹۸) نشان داده است که فعالیت های ورزشی در زنان به طور قابل ملاحظه ای پایین است، فعالیت های ورزشی در زنان کمتر از مردان می باشد و این فعالیت ها با افزایش سن کاهش می یابند (۱۷). فوکس و ریچاردز (۲۰۰۲) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که مردان به طور کلی نسبت به زنان مشارکت بیشتری در فعالیت‌های بدنی و فراغتی دارند. از دیگر نتایج تحقیق آنان این بود که زنان تنها در رشته هایی مانند یوگا و شنا بیشتر از مردان مشارکت دارند و در سایر رشته‌های ورزشی مردان اکثریت شرکت کننده ها را تشکیل می‌دهند (۱۸). ویلجالمسون و جانسدوتیر (۲۰۰۳) در پژوهشی

به منظور بررسی تفاوت‌های جنسیتی در فعالیت‌های بدنی به این نتیجه رسیدند که در دو سطح فعالیت‌های سبک و فعالیت‌های سنگین جسمانی بین مردان و زنان تفاوت معناداری وجود دارد. نتایج تحقیق آنان نشان داده است که زنان بیشتر تمایل به مشارکت در فعالیت‌های سبک دارند، اما گرایش به فعالیت‌های سنگین جسمی در بین مردان بیشتر مشاهده می‌شود (۱۹).

وجود رابطه معنادار بین احساسات معنوی در ورزش و مقدس شمردن ورزش را تحقیقات چندی همچون پارگمنت و ماهونی (۲۰۰۵)، هیگز (۱۹۹۲)، امونس (۱۹۹۹) و موری و همکاران (۲۰۰۵) تایید کرده اند (۲۱، ۲۰، ۲۲). به طور مشابه ماهونی و دیگران (۲۰۰۵) نشان دادند که سطوح بالای مقدس شمردن فعالیت‌های ورزشی باعث لذت و شادی بیشتر شده و زمانیکه از طرف خانواده، دوستان و خدا حمایت شوند باعث می‌شود که آن را امری از طرف خدا بدانند (۲۳). با توجه به اینکه درجات بالاتر مقدس‌شماری ورزش در بین ورزشکاران با احساسات معنوی قوی‌تر و یا روحیه قوی‌تر همراه بود، به همین شکل درجات بالاتر مقدس‌شماری با گرایش به سمت استفاده از منابع مقدس همراه بوده است. کسانی که فعالیت ورزشی خود را مقدس می‌دانستند احتمال اینکه در شرایط سختی و دشواری به سمت خدا بروند و از او کمک بخواهند بیشتر بود که نتیجه مزبور یافته‌های ورنایچا و همکاران (۲۰۰۰) و وریزبرگ و همکاران (۲۰۰۴) را تایید کرده است. آنها در پژوهش خود نشان دادند که برخی از ورزشکاران عقاید و اعمال مذهبی خود را به شکلی پررنگ همراه خود به زمین بازی می‌برند و دین برای برخی از قهرمانان ورزشی به عنوان راهی برای آمادگی، عملکرد و ارزیابی آنها از ورزششان دارای اهمیت است. درواقع جایگاه دین در زندگی ورزشکاران و در نتیجه ورزش، چندوجهی، مشترک و قدرتمند است. به نظر می‌رسد عقاید و باورهای مذهبی در جاهای مختلفی (برای مقابله با فراز و نشیب‌های ورزش) به ورزشکاران کمک می‌کند و به آنها درک عمیق‌تری نسبت به تجربیاتشان می‌دهد. در جایی دیگر پارگمنت (۱۹۹۷) استدلال کرده است کسانی که جنبه‌هایی از زندگی خود را مقدس می‌دانند به احتمال زیاد با استفاده از منابع معنوی به راحتی با مشکلات زندگی مقابله می‌کنند. به عنوان مثال زن و شوهری که روابط خود را مقدس‌گونه می‌بینند بیشتر برای هم دعا می‌کنند و بیشتر به ایجاد صلح و آرامش در روابط خود کمک می‌کنند یا افرادی که زندگیشان را مقدس می‌بینند در تصمیم‌گیری‌های دشوار زندگی تمایل بیشتری به دنبال کردن راهنمایی‌های الهی دارند (۲۴).

آنچه به طور کلی از این پژوهش استنباط می‌شود این است که معنویت و داشتن احساسات و منابع معنوی منجر به مقدس شمردن ورزش توسط ورزشکاران خواهد شد. به عبارت دیگر، با علم به اینکه مجموعه بسیاری از ورزشکاران فعالیت ورزشی‌شان را با احساسات معنوی خود همراه می‌کنند، مربیان و مشاوران می‌توانند محیطی را فراهم کنند که در آن افراد بتوانند به معنویات خود توجه کنند. به عنوان مثال می‌توانند قبل از بازی چند دقیقه را به تمرکز، مراقبه و یا دعا اختصاص دهند. همچنین مشاوران می‌توانند با کسانی که اعتقاد دینی دارند راجع به تاثیرات آن در فعالیت ورزشی آنها صحبت کنند و به این ترتیب به ورزشکاران نشان دهند که به اعتقادات معنوی او احترام می‌گذارند بدون اینکه مستقیماً راجع به مقدس شمردن یا نشمردن ورزش در آن شخص صحبتی کرده باشند. صحبت کردن مشاوران با ورزشکاران در مورد اعتقادات دینی آنها فایده دیگری نیز می‌تواند داشته باشد و آن این است که با دانستن در مورد اعتقادات فرد می‌توان از دادن مشاوره‌های مضر و یا گفتن چیزهایی که تاثیر منفی دارند جلوگیری کرد. با آگاه بودن و حساس بودن نسبت به اعتقادات معنوی ورزشکاران، مربیان و مشاوران می‌توانند بیشتر اعتماد ورزشکاران را به خود جلب کنند و همچنین می‌توانند محیطی آرام‌تر برای آنها ایجاد کرده

و آنها را نسبت به حمایت خود مطمئن تر کنند. این آگاهی همچنین کمک می‌کند که فرد را بهتر شناخته و بفهمند منابع معنوی مفید و مضر در مورد هر شخص کدامند.

از محدودیت‌های این پژوهش می‌توان به فقدان پیشینه کافی پیرامون ورزش مقدس و عوامل و انگیزه‌های مرتبط با آن اشاره نمود. به همین منظور پیشنهاد می‌گردد که تحقیقاتی پیرامون مقدس شمردن ورزش توسط ورزشکاران و ارتباط آن با سایر متغیرهای فردی و اجتماعی و در بین گروه‌های مختلف انجام گیرد. از آنجا که این پژوهش در دانشگاه یزد به عنوان یکی از دانشگاه‌های مذهبی جامعه ایران انجام شده است پیشنهاد می‌گردد رابطه بین متغیرهای پیش بین در حوزه معنویت با مقدس شمردن ورزش در سایر دانشگاه‌ها و شهرها نیز مطالعه گردد و نتایج مورد مقایسه قرار گیرد.

References:

1. Jona, I. N., & Okou, F. T. (2013). Sports And Religion. Asian Journal OF Management Sciences And Education, Vol. 2, No. 1, pp:28-41.
2. Brasch, R. (1972). How Did Sports Begin? A Look at the Origins of Man. Longman.
3. Eitzen, D. S. & Sage, G. H. (1997). Sociology of North American Sport. (6th ed.). Boston: McGraw-Hill.
4. Prebish, C. S. (1993). Religion and sport: The meeting of the sacred and the profane. Westport, CT: Greenwood Press.
5. Hoffman, S. J. (1992). Recovering a sense of the sacred in sport. In S.J. Hoffman (Ed.), Sport and religion (pp. 153-159). Champaign, IL: Human Kinetics. James, W. (1961). The varieties of religious experience. New York: Simon and Schuster.
6. Coakley, J. (2001). Sport in society: Issues & controversies (2nd ed.). New York :McGraw Hill.
7. Pargament, K. I., & Mahoney, A. (2005). Sacred Matters: Sanctification as a vital topic for the psychology of religion. The International Journal for the Psychology of Religion, 15, pp: 179-198.
8. Novak, M. (1992). The natural religion. In S.J. Hoffman (Ed.), Sport and religion (pp. 35-42). Champaign, IL: Human Kinetics.
9. Balague, G. (1997). Understanding identity, value, and meaning when working with elite athletes. The Sport Psychologist, 13: 89-98.
10. Wiese, B. D. (2000). Spirit, Mind, and Body. Athletic Therapy Today, 5: 41-42.
11. Storch, E. A., & Storch, J. B. (2002). Intrinsic religiosity and aggression in a sample of intercollegiate athletes. Psychological Reports, 91: 1041-1042.
12. Storch, E. A., Storch, J. B., Kovacs, A. H., Okun, A., & Welsh, E. (2003). Intrinsic religiosity and substance abuse in intercollegiate athletes. Journal of Sport & Exercise Psychology, 25: 248-252.
13. Dillon, K. M., & Tait, J. L. (2000). Spirituality and being in the zone in team sports: A relationship? Journal of Sport Behavior, 23: 91-100.
14. Vernacchia, R. A., McGuire, R. T., Reardon, J. P., & Templin, D. P. (2000). Psychosocial characteristics of Olympic track and field athletes. International Journal of Sport Psychology, 31: 5-23.
15. Wrisberg, C., Fisher, L., Thompson, C., & Hayes, G. (2004). The experience of Christian prayer in sport- an existential phenomenological investigation. Journal of Psychology and Christianity, 2: 1-19.

16. Quinten, K. L. (2008). Sacred Sport: A Study of Student Athletes' Sanctification of Sport. Submitted to the Graduate College of Bowling Green State University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy.
17. Wilbur, J., Miller, A. M., Montgomery, A. & Chandler, P (1998). Womens physical activity patterns: Nursing implications, JOGNN, No. 4, pp:383-392.
18. Fox, K., & Richards, L. (2002). Sport and leisure, Office for National Statistics publisher, London.
19. Viljalmsson, A., & Jansdottir, G. (2003). Gender differences in physical activity in older children and Adolescents: the central role of organized sport, Journal of Social Science & medicine, No. 56, pp:48-57.
20. Higgs, R. J. (1992). Muscular Christianity, holy play, and spiritual exercises: Confusion about Christ in sports and religion. In S.J. Hoffman (Ed.), Sport and religion (pp. 89-104). Champaign, IL: Human Kinetics.
21. Emmons, R. A. (1999). The psychology of ultimate concerns: motivation and spirituality in personality. New York: Guilford Press.
22. Murray, S., Pargament, K. I., & Mahoney, A. (2005). At the crossroads of sexuality and spirituality: The sanctification of sex by college students. The International Journal for the Psychology of Religion, 15: 199-219.
23. Mahoney, A., Pargament, K. I., Cole, B., Jewell, T., Magyar, G., & Tarakeshwar, N. (2005). A higher purpose: The sanctification of strivings in a community sample. The International Journal for the Psychology of Religion, 15: 239-262.
24. Pargament, K. I. (1997). The psychology of religion and coping: Theory, research, practice. New York: Guilford Press.